

QUẢN LÝ, ĐIỀU HÀNH GIÁ VÀ NHỮNG VẤN ĐỀ ĐẶT RA

VŨ HƯƠNG TRÀ

Năm 2025, công tác quản lý và điều hành giá sẽ đối mặt với nhiều thách thức trong bối cảnh nền kinh tế thế giới, trong nước vẫn phải đối mặt với những khó khăn, biến động khó lường. Để đạt mục tiêu tốc độ tăng Chỉ số giá tiêu dùng (CPI) theo Nghị quyết của Quốc hội đề ra ở ngưỡng 4,5-5%, đồng thời vẫn phải đảm bảo hỗ trợ tăng trưởng, sản xuất, kinh doanh của nền kinh tế, cần triển khai đồng bộ các giải pháp trong quản lý, điều hành giá.

Từ khóa: Quản lý giá, lạm phát, CPI, kinh tế, kinh tế vĩ mô

PRICE MANAGEMENT AND ADMINISTRATION AND THE ISSUES

Vu Huong Tra

In 2025, price management and administration will face many challenges in the context of the world and domestic economies still facing difficulties and unpredictable fluctuations. To achieve the target of the Consumer Price Index (CPI) growth rate set by the National Assembly Resolution at 4.5-5%, while still ensuring support for economic growth, production and business, it is necessary to synchronously deploy solutions in price management and administration.

Keywords: Price management, inflation, CPI, economy, macroeconomics

Ngày nhận bài: 14/01/2025

Ngày hoàn thiện biên tập: 04/02/2025

Ngày duyệt đăng: 11/02/2025

Bối cảnh thế giới, trong nước và công tác quản lý, điều hành giá 2 tháng đầu năm 2025

Năm 2025 được dự báo, kinh tế thế giới vẫn đang đối mặt với rất nhiều khó khăn, thách thức. Biến động địa chính trị toàn cầu còn phức tạp có thể gây gián đoạn chuỗi cung ứng toàn cầu, thiên tai, dịch bệnh, biến đổi khí hậu với những dự báo về những điều chỉnh trong chính sách thuế quan, kinh tế - thương mại của một số nước lớn... có thể dẫn đến biến động khó lường của giá một số mặt hàng chiến lược.

Trong nước, ngày 05/02/2025, Chính phủ đã ban hành Nghị quyết số 25/NQ-CP về mục tiêu tăng trưởng các ngành, lĩnh vực và địa phương bảo đảm mục tiêu tăng trưởng cả nước năm 2025 đạt 8% trở lên, theo đó đề ra các chỉ tiêu tăng trưởng về thương mại, sản xuất, phát triển thị

trường, vốn đầu tư thực hiện... cũng như chỉ tiêu tăng trưởng cụ thể của từng địa phương. Ngày 19/02/2025, Quốc hội đã thông qua Nghị quyết số 192/2025/QH15 điều chỉnh một số chỉ tiêu phát triển kinh tế - xã hội, trong đó điều chỉnh chỉ tiêu tăng CPI bình quân năm 2025 khoảng 4,5 - 5%. Như vậy, trong năm 2025, với sự chỉ đạo quyết liệt, quyết tâm cao hoàn thành và hoàn thành vượt mục tiêu đề ra của các bộ, ngành, địa phương đối với các chỉ tiêu tăng trưởng trên diện rộng các lĩnh vực sản xuất, đầu tư, kinh doanh, thương mại sẽ thúc đẩy thị trường hàng hóa, dịch vụ vận động, phát triển nhanh, sôi động. Đây là áp lực gia tăng cho công tác quản lý, điều hành giá, để đảm bảo kiểm soát lạm phát theo mục tiêu đề ra; đồng thời, vẫn phải đảm bảo hỗ trợ tăng trưởng, sản xuất, kinh doanh của nền kinh tế.

Trong bối cảnh đó, ngay từ cuối năm 2024 và đầu năm 2025, Thủ tướng Chính phủ, Phó Thủ tướng Chính phủ - Trưởng ban Chỉ đạo Điều hành giá đã đề ra định hướng và mục tiêu cho công tác điều hành giá năm 2025, bảo đảm kiểm soát lạm phát, hỗ trợ tăng trưởng kinh tế. Theo đó, các bộ, ngành, địa phương đã quyết liệt trong công tác chỉ đạo, điều hành nhằm bình ổn giá cả, nhất là dịp Tết Nguyên đán Ất Tỵ năm 2025. Tại Chỉ thị số 45/CT-TTg ngày 18/12/2024 Thủ tướng Chính phủ chỉ đạo tăng cường các biện pháp bảo đảm đón Tết Nguyên đán Ất Tỵ năm 2025 vui tươi, lành mạnh, an toàn, tiết kiệm.

Triển khai thực hiện chỉ đạo của Thủ tướng Chính phủ, Bộ trưởng Bộ Tài chính đã ban hành Chỉ thị số 05/CT-BTC ngày 23/12/2024 về tăng cường công tác quản lý, điều hành và bình ổn giá thị trường trong dịp Tết Nguyên đán Ất Tỵ năm 2025, trong đó chỉ đạo các đơn vị thuộc Bộ Tài

chính, Sở Tài chính các tỉnh, thành phố trực thuộc Trung ương chủ động triển khai đồng bộ, hiệu quả các nhiệm vụ về quản lý, điều hành, bình ổn giá cả thị trường trước, trong và sau Tết.

Đồng thời, Sở Tài chính các địa phương đã khẩn trương tham mưu cho UBND cấp tỉnh ban hành các quyết định phân công, phân cấp về quản lý giá trên địa bàn theo các quy định tại Luật Giá và các văn bản quy định chi tiết, hướng dẫn thi hành Luật; từ đó đảm bảo triển khai thống nhất, đồng bộ các chính sách pháp luật về quản lý giá từ Trung ương tới địa phương, góp phần nâng cao hiệu quả, minh bạch trong công tác quản lý nhà nước về giá góp phần kiểm soát lạm phát, ổn định kinh tế vĩ mô.

Thời điểm cận Tết Nguyên đán 2025, nhu cầu mua sắm phục vụ sản xuất, chế biến thực phẩm cũng như dịch vụ ăn uống nhà hàng cuối năm tăng lên nhưng giá các mặt hàng thiết yếu về cơ bản không có biến động lớn do nguồn cung dồi dào. Sang tháng 2/2025, mặt bằng giá đã dần ổn định trở lại, vào thời điểm sau Tết Nguyên đán theo quy luật, nhu cầu mua sắm giảm. Thị trường không có hiện tượng khan hàng, sốt giá, người dân đang thay đổi thói quen sang mua sắm tiết kiệm, chi tiêu hợp lý trong dịp Tết. Theo số liệu của Tổng cục Thống kê (nay là Cục Thống kê), CPI tháng 01/2025 tăng 0,98% so với tháng trước, tháng 02/2025 tăng 0,34% so với tháng trước; CPI bình quân 2 tháng đầu năm 2025 tăng 3,27% so với cùng kỳ năm 2024.

Những yếu tố tác động đến kiểm soát lạm phát năm 2025

Yếu tố gây áp lực lên mặt bằng giá

- Chi phí nguyên vật liệu nhập khẩu: Việc tăng giá nguyên vật liệu nhập khẩu do ảnh hưởng của biến động tỷ giá và tình hình giá thế giới có thể tạo ra áp lực lên sản xuất trong nước và từ đó đẩy giá hàng hóa tiêu dùng trong nước tăng lên; rủi ro xuất hiện “cuộc chiến thương mại” toàn cầu, nhất là cuộc chiến về thuế quan do Mỹ chính thức tăng thuế nhập khẩu để bảo hộ sản xuất trong nước đối với các nước: Canada, Mexico và Trung Quốc, điều này có thể để tạo chính sách “đáp trả” thương mại về thuế quan.

- Tác động từ các gói kích cầu và đầu tư công: Các gói kích cầu, hạ mặt bằng lãi suất cho vay, mở rộng tín dụng, đẩy mạnh đầu tư công giúp tháo gỡ khó khăn cho nền kinh tế nhưng cũng có thể tạo sức ép lên mặt bằng giá nếu nguồn cung tiền không

được kiểm soát hợp lý; đồng thời, việc đẩy mạnh giải ngân vốn đầu tư công sẽ làm tăng cầu nhất là nhóm nguyên vật liệu xây dựng như cát, đá, trong khi lượng khai thác khó tăng đột biến nên giá nhóm hàng này có thể bị tăng giá (cả do cầu kéo và chi phí đẩy).

- Điều chỉnh giá các mặt hàng do Nhà nước quản lý: Một số mặt hàng do Nhà nước quản lý có thể thực hiện điều chỉnh giá dịch vụ theo hướng tính đúng, tính đủ các yếu tố, chi phí sẽ tác động làm tăng CPI. Từ ngày 11/10/2024, giá điện tăng 4,8%, điều này tiếp tục tác động tăng CPI trong năm 2025. Dịch vụ y tế cũng có thể điều chỉnh giá theo lộ trình là kết cấu thêm chi phí quản lý vào mức giá dịch vụ, từ đó sẽ làm tăng giá dịch vụ khám bệnh, chữa bệnh. Mức trần học phí đối với khối giáo dục đại học công lập và giáo dục nghề nghiệp trong năm học 2025-2026 tiếp tục được điều chỉnh tăng theo lộ trình. Mặc dù, mức trần học phí điều chỉnh tăng, nhưng mức tác động đến CPI thực tế phụ thuộc vào mức học phí cụ thể do các cơ sở giáo dục quyết định.

- Giá nhiên liệu và hàng hóa thiết yếu: Giá xăng dầu, khí đốt và các mặt hàng năng lượng trên thế giới có thể tiếp tục diễn biến phức tạp, gây ảnh hưởng trực tiếp đến chi phí sản xuất và tiêu dùng trong nước. Thêm vào đó, giá lương thực thực phẩm, đồ uống, may mặc, thiết bị và đồ dùng gia đình thường tăng theo quy luật vào các tháng cuối năm và dịp lễ, Tết.

Yếu tố giúp giảm áp lực lên mặt bằng giá

- Lạm phát toàn cầu hạ nhiệt: Sự giảm bớt của lạm phát toàn cầu sẽ giúp Việt Nam giảm bớt áp lực từ nhập khẩu lạm phát, đồng thời cải thiện tâm lý kỳ vọng của người tiêu dùng và doanh nghiệp.

- Nguồn cung lương thực, thực phẩm trong nước dồi dào: Việt Nam có nguồn lương thực, thực phẩm dồi dào, đáp ứng đủ cho nhu cầu tiêu dùng trong nước và xuất khẩu; công tác chỉ đạo của Chính phủ và các bộ, ngành luôn sát sao, kịp thời để có thể linh hoạt điều chuyển nguồn hàng giữa các vùng miền để bù đắp lượng hàng bị thiếu hụt cục bộ tại các địa phương khi bị ảnh hưởng bởi bão lũ góp phần bình ổn giá cả.

- Giá vật liệu xây dựng ổn định: Giá các loại vật liệu xây dựng có xu hướng ổn định (trừ cát, đá). Nhìn chung, trong quý I/2025 không có các yếu tố dẫn đến tăng giá vật liệu xây dựng, do các yếu tố ảnh hưởng đến đầu vào sản xuất không có nhiều biến động, thị trường xuất khẩu giảm.

- Ổn định học phí và giá sách giáo khoa: Mức

thu học phí đối với giáo dục mầm non và phổ thông công lập trong năm học 2024 - 2025 được giữ ổn định và dự kiến từ năm học 2025 - 2026 sẽ miễn học phí cho học sinh từ mầm non đến hết trung học phổ thông công lập trên toàn quốc; đồng thời với việc giảm giá sách giáo khoa từ 5% - 20% giúp giảm bớt áp lực lên mặt bằng giá.

- Chính sách hỗ trợ thuế: Các chính sách hỗ trợ giảm thuế như: thuế môi trường đối với xăng dầu, thuế giá trị gia tăng sẽ góp phần giảm chi phí sản xuất và giá thành sản phẩm, giúp ổn định giá cả hàng hóa và dịch vụ.

- Chủ trương ổn định kinh tế vĩ mô, kiểm soát lạm phát của Chính phủ trong những năm qua sẽ giúp củng cố niềm tin của doanh nghiệp và người dân vào môi trường kinh tế vĩ mô ổn định, từ đó giúp ổn định kỳ vọng lạm phát.

Một số đề xuất, kiến nghị

Để thực hiện nhiệm vụ Quốc hội, Chính phủ đề ra trong giai đoạn tiếp theo, Bộ Tài chính tiếp tục chủ động, phối hợp chặt chẽ với các bộ, ngành, địa phương triển khai thực hiện quyết liệt các biện pháp về quản lý, điều hành giá, bình ổn giá cả thị trường, trong đó tập trung triển khai các giải pháp sau:

Một là, theo dõi sát diễn biến giá các hàng hóa chiến lược trên thị trường thế giới, diễn biến tình hình kinh tế thế giới và căng thẳng địa chính trị; kịp thời cảnh báo các nguy cơ tác động đến mặt bằng giá trong nước. Chủ động thực hiện theo thẩm quyền hoặc đề xuất, tham mưu cấp có thẩm quyền các biện pháp, giải pháp, kịch bản ứng phó phù hợp, linh hoạt, kịp thời, phấn đấu kiểm soát lạm phát bình quân năm 2025 theo mục tiêu Quốc hội đề ra.

Hai là, bảo đảm thông suốt hoạt động cung ứng, lưu thông, phân phối hàng hóa, tổ chức tốt các kênh phân phối, chương trình xúc tiến thương mại, hỗ trợ tiêu thụ sản phẩm hàng hóa, khai thác tối đa thị trường trong nước. Phát huy vai trò của các doanh nghiệp đầu mối, trung tâm thương mại, siêu thị tham gia chương trình bình ổn thị trường góp phần bảo đảm nguồn cung, ổn định giá cả trong nước.

Ba là, nâng cao chất lượng, hiệu quả công tác tổng hợp, phân tích, dự báo giá thị trường: Các bộ, ngành, địa phương thực hiện đúng chế độ báo cáo giá thị trường định kỳ hàng tháng, quý, năm và đột xuất quy định tại Nghị định số 85/2024/NĐ-CP, Thông tư số 29/2024/TT-BTC gửi Bộ Tài chính tổng hợp phục vụ xây dựng báo cáo tổng hợp trình Thủ

tướng Chính phủ, Phó Thủ tướng - Trưởng ban Chỉ đạo điều hành giá theo quy định.

Bốn là, tiếp tục rà soát để thực hiện lộ trình điều chỉnh giá dịch vụ công theo lộ trình thị trường và các mặt hàng do Nhà nước quản lý theo nguyên tắc thị trường, thực hiện đánh giá, tính toán kỹ tác động để tránh gây xáo trộn lớn về mặt bằng giá cả, ảnh hưởng lớn đến đời sống người dân, bảo đảm mục tiêu kiểm soát lạm phát.

Năm là, điều hành chính sách tài khóa phối hợp với chính sách tiền tệ và các chính sách khác để góp phần ổn định kinh tế vĩ mô, kiểm soát lạm phát, bảo đảm các cân đối lớn của nền kinh tế. Thực hiện đồng bộ các giải pháp để hỗ trợ các hộ nghèo và các gia đình khó khăn.

Sáu là, sử dụng linh hoạt, hiệu quả các công cụ, biện pháp điều tiết giá theo quy định của pháp luật về giá để kiểm soát, bình ổn thị trường. Tăng cường triển khai hiệu quả và giám sát thực hiện các biện pháp kê khai giá, niêm yết giá; công khai thông tin về giá. Đẩy mạnh tổ chức kiểm tra việc chấp hành pháp luật về giá... góp phần kiểm soát lạm phát, ổn định kinh tế vĩ mô.

Bảy là, các bộ, cơ quan ngang bộ, UBND cấp tỉnh tổ chức nghiên cứu toàn diện các quy định tại hệ thống văn bản quy phạm pháp luật về giá tại Luật Giá và các văn bản hướng dẫn Luật để triển khai nhiệm vụ quản lý giá theo phân công thuộc thẩm quyền, trách nhiệm của cơ quan, đơn vị theo quy định.

Tám là, thực hiện công tác truyền thông, thông tin rộng rãi tới công chúng trước khi điều chỉnh giá các mặt hàng Nhà nước quản lý, để tránh các thông tin không chính xác, gây hoang mang dư luận. Công khai minh bạch thông tin về giá và công tác điều hành giá của Chính phủ, Ban chỉ đạo điều hành giá, các bộ, ngành, địa phương để kiểm soát lạm phát kỳ vọng.

Tài liệu tham khảo:

- Quốc hội (2025), Nghị quyết số 192/2025/QH15 về điều chỉnh một số chỉ tiêu phát triển kinh tế - xã hội;
- Chính phủ (2025), Nghị quyết số 25/NQ-CP ngày 5/2/2025 về mục tiêu tăng trưởng các ngành, lĩnh vực và địa phương bảo đảm mục tiêu tăng trưởng cả nước năm 2025 đạt 8% trở lên;
- Bộ trưởng Bộ Tài chính (2025), Chỉ thị số 05/CT-BTC ngày 23/12/2025 về tăng cường công tác quản lý, điều hành và bình ổn giá thị trường trong dịp Tết Nguyên đán Ất Tỵ năm 2025.

Thông tin tác giả:

Vũ Hương Trà - Cục Quản lý giá (Bộ Tài chính)

Email: vuhuonggia@mof.gov.vn